

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Ўзбекистон болалари ва ўсмирларининг газетаси

Газета 1929 йил 1 августдан чиқа бошлаган

№ 23 (66252)
2000 йил 8 июнь, пайшанба.

Сотувда эркин нархда

«ШИША» ДАН КИТОБ.

Шишадан китоб яратишиб-
дими, деб ҳайрон бўлманг.
Китобни чиқинди шишалар-
ни йиғиб, ўзимиз топдик. Да-
стлаб мактабимизда «Шиша»
операцияси ўтказилди. Унга
ташаббускор ўз сардоримиз
Неъматов бош бўлди. Шиша-
лардан тушган маблағ 25 минг
сўмдан ошиб кетди. Бу пулга
мактабимиз кутубхонасига
бадий-сиёсий китоблар со-
тиб олинди. Китобхон ўқув-
чилар янги келтирилган ки-
тоблардан беҳад хурсанд. Ҳат-
то, сира кутубхонага аъзо
бўлмаган ўқувчилар ҳам чи-
ройли муқовали китобларга
қизиқиб қолишди. Бу эса бар-
ча ўқитувчилару ота-оналар-
ни ҳам бирдек хурсанд қила-
япти. Чунки кутубхонамиз
ҳақиқий зиё масканига ай-
ланди-да.

Нигора ҲАМРОЕВА,
Бухоро вилояти,
Когон туманидаги
15- мактабнинг
10-«Б» синф ўқувчиси.

ТАЪТИЛДА ТИЛ ЎРГАНАМАН

Ўқув йилининг охирида
мактабимизга чинободлик
ўсмир ёшлар ижодий мактаби
раҳбари Юнус ака Каримов ўз
бадий гуруҳи билан келди.
Гуруҳ аъзолари ўз чиқишлари-
ни Ўзбекистон ва Америка
Қўшма Штатларининг давлат
мадҳиясини ижро этиш билан
бошлади. Улар ижросидаги
шеър, қўшиқ ва аскияларни
мароқ билан тингладик. Гуруҳ-
нинг энг кичик иштирокчиси
10 ёшли Акрамжон Ҳаки-
мовнинг инглиз тилида ёд ол-
ган шеърдан жуда таъсирлан-
дим, бу тилни ўрганишга
бўлган иштиёқим янада ортди.

Эшитишимча, мактаби-
мизда ташкил қилинган инглиз
тили тўғараги таътил кунлари
ҳам фаолият кўрсатар экан. Ҳеч
иккиланмай тўғаракка аъзо
бўлдим. Энди таътилда тил
ўрганаман.

Дониёр РУСТАМОВ,
Андижон вилояти,
Улуғнор туманидаги
16-ихтисослашган
мактаб-интернат
ўқувчиси.

ЎЗИМИЗ ЎҚИЙМИЗ, ЎЗИМИЗ ДАМ ОЛАМИЗ

Таътилни жуда соғиндик.
Айниқса, оромгоҳ боғлари-
ни, тоза ҳавоси-ю эрта тон-
гдан бошланадиган кушлар
чуғур-чуғурини...

Мактабимизда ҳар йили
икки марта 26 кунлик дам
олиш ташкил этилади. Биз
ўқувчилар бунинг учун ўз
оромгоҳимизнинг бекаму
кўст таъмирлаш ишларида
фаол қатнашдик. Бугунги
кунда она мактаб оромгоҳи
бизни кутиб олишга шай
бўлиб турибди.

Дилноза ҚОДИРОВА,
Фарғона вилояти,
Фарғона шаҳридаги
33- мактабнинг
6-«В» синф ўқувчиси.

АҚШДА ЎҚИГАН ҚИЗ

Ўқишга бир қизалоқ,
Борган экан АҚШга.
Бир уйда яшаб у чоқ
Берилибди ўқишга.

Уй бекаси таг-зимдан,
Кузатиб ўзбек қизин,
Илғор кўриб илмда,
«Майно» дебди ҳар сўзин.

Хулқиға ўқиб таҳсин,
«Беш», - дебди одобига.
Кўрдим тарбия кучин,
Гап йўқ, тартиб бобига.

Юрмас экан саломсиз,
Тоза экан кийим-бош.
Уй тутишин кўрсангиз,
Чақнаган гўё қуёш.

Идиш-товоқ саришта,
Емак стол топ-тоза
Ўз вақтида нонушта,
Барча иши андоза.

Бекани деб «Онажон»,
Бажоларкан ҳурматин.
Бир жойга борса қачон,
Борар олиб руҳсатин.

Уй бекаси лол қолиб,
Чақириб ўғил-қизин,
Дебди: «Қиздан дарс олиб,
Ўрганинглари юмушин».

Болалар ўрганибди,
Ўзбек қизин ҳар ишин.
Ўрнак қилиб олибди,
Сўзин, туриш-турмушин.

Ўзбек қизи АҚШда,
Ўрганиб, ўргатибди.
Ўрнак бўлиб ҳар ишда,
Олқиш олиб келибди.

АҚШдан бека аёл,
Йўллабди ташаккур хат.
Дебди: -Хулқи баркамол,
Ўзбек халқиға раҳмат!

Балли, сенга қизалоқ,
Ўзбек номин кўтардинг,
Иқболнинг бўлсин порлоқ,
Гулдай яшнаб, кўкаргин!
Ҳайдар МУҲАММАД.

КИЧИКЛАРДАН КАТТА ИЛТИМОС

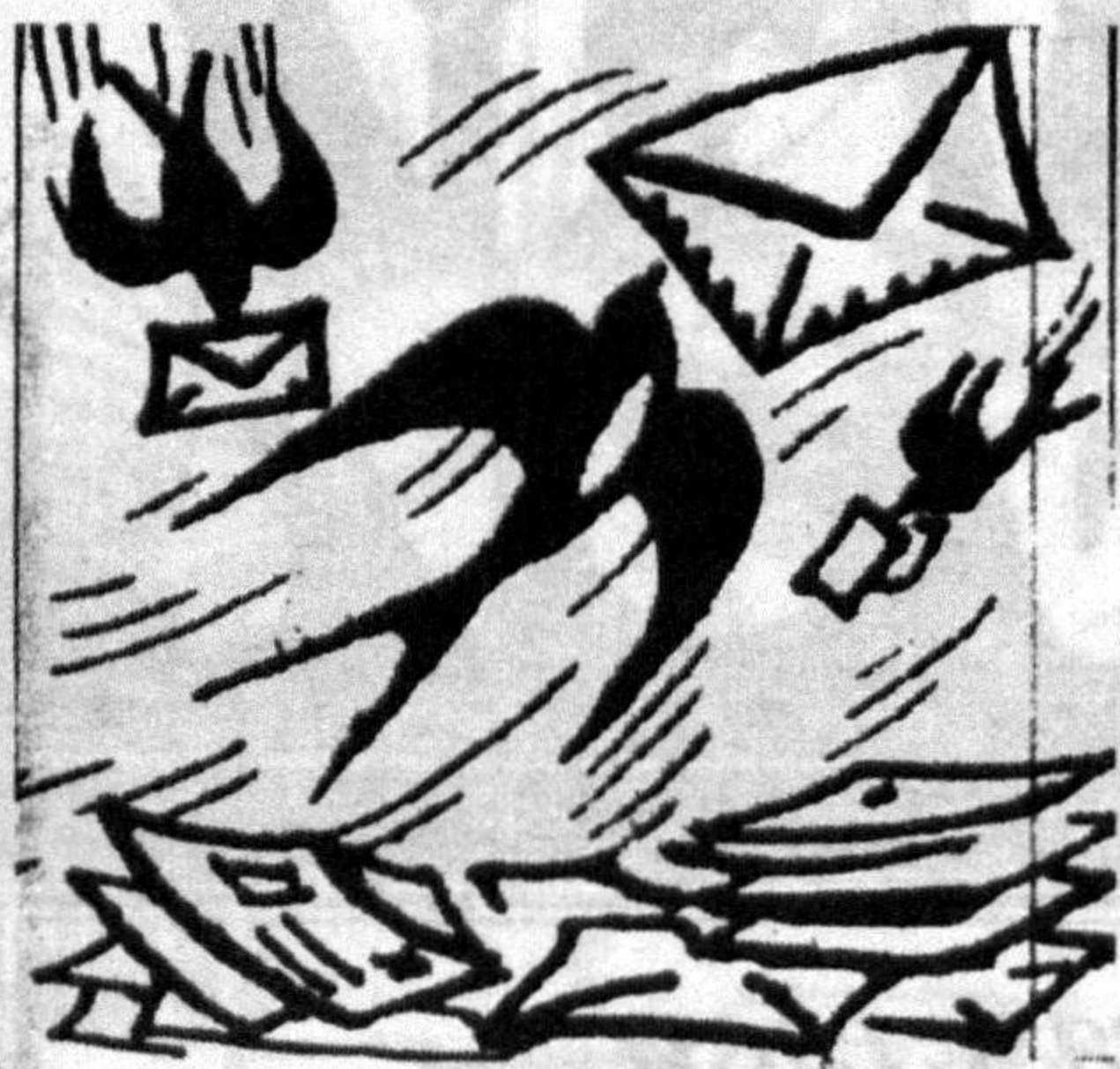
Ўтган сонда «КАТТАЛАРДАН КИЧИК ИЛТИМОС» сарлавҳали мақо-
ламни ўқиб севиниб кетдим. Чунки мақола ўз ўрнида берилган эди.
Дарҳол илҳомимга илҳом қўшилиб, кичиклардан катта илтимос қилгим
келди. Азиз болажонлар! Ёзганларимни диққат билан ўқинг ва унга амал
қилинг.

Шаҳар, қишлоқларимизнинг обод, ҳаётимиз фа-
ровон бўлишига кичикларнинг ҳам ҳиссаси керак.
Болалар боғча ёшидан бошлаб «ўзларига мос, ўзла-
рига хос», меъёрида меҳнатга ўрганса, бу кексалик-
да бардам бўлишни таъминлайди. Ҳар бир бола ҳов-
лисида, боғчаси, мактаби атрофларида гул, ҳар хил
экин, дарахтларни парваришласа, соясида ўтириб
дам олишса, ўйнаса, меваларни эса ўртоқлари би-
лан баҳам кўрса - бу ҳам бир бахт.

Ёз келди, серкуёш ўлкамизда мевалар пишди. Кеч
кузда бир жойга ниҳоллар экиб, етилганда керак
жойларга кўчирилса яхши бўлади. Бу ишга албатта,
мураббийлар ва тарбиячилар, ота-оналар раҳнамо-
лик қилишлари керак. Шундай қилсак, яқин кела-
жакда юртимиз янада кўркамоқ, мевалари эса бе-
ҳад мўл бўлишига эришардик. Юртимизни жаннатга
айлантурсак бўлади.

НУРБЕК.

ЙЎЛ БОШИДАГИ ИККИЛАНИШЛАР

Инсон борки, келажакка умид кўзи билан қарайди. Келажак-мизнинг порлоқ бўлиши Ватан келажакнинг порлоқ бўлишига йўл очмайдими, ахир? Бизнинг истиқболимиз - юрт истиқболи эмасми?

Бугун олтин дамларимиздан фойдаланиб олган билимимиз эртага Ватан тараққиёти учун хизмат қилади. Фақат ҳар бир инсон ўз йўлини қобилиятига қараб танлаши лозим. Ҳар кимнинг ўз севган касби бўлиши керак.

Менинг мутахассислигим - ҳисобчи. Лекин адабиётга бўлган меҳрим жуда ҳам баланд. Ўқиш-ни битириб қайси олий ўқув юртига кирсам экан, деб ҳайронман. Орзуим эса журналист бўлиш...

Комила НОСИРОВА,
Тошкент шаҳри,
Акмал Икромов туманидаги
1-бизнес мактаб ўқувчиси.

Етти ўлчаб, бир кес, - деган
мақол бор...

СОҒЛОМ АВЛОД

Ҳар кунингиз байрам бўлсин,
Дилингизга қувонч тўлсин.
Сизга ҳамма ҳавас қилсин,
Юртим соғлом авлодлари.

Оллоҳ берган бахтингиз бор.
Ўз элингиз - нақдингиз ёр.
Сиздан яхши ўқиш даркор,
Юртим соғлом авлодлари.

Бахтингиз ҳеч кўзланмасин,
Ёмон ният юзланмасин.
Шод қалбингиз музланмасин,
Юртим соғлом авлодлари.

Маъсуда ИРИСНАЗАРОВА,
Тошкентдаги 116- мактаб
ўқувчиси.

Таҳрирсиз мактублар

Салом, севимли гезетам «Тонг юлдузи»!

Ҳар бир сонингни қўлимга олар эканман, худди энг яқин дўстим билан учрашгандек севинчим ичимга сиймай кетади. Бир мени эмас, балки бутун Ўзбекистон болаларининг чин дўстига айланиб қолгансан. Билимдон ва билагон ўқувчилар сенга бир қанча мактублар йўллайдилар, турли воқеа-ю, саргузаштларни ёритадилар.

Мен она тили ва адабиёт фанини чуқур ўзлаштиришга ихтисослашган синфда ўқиб келмоқдаман. Ўтган йили саҳифангга менинг ҳам мақолам чоп этилгач, қувончим жудаям чексиз бўлди. Чунки, энди мен ҳам «Тонг юлдузи» гезетасининг энг севимли мухлиси бўлиб қоламан, деган фикрларни хаёлимдан ўтказган эдим. Ахир, она тили ва адабиёт фанини чуқур ўзлаштиришга ихтисослашган синфда ўқиётганимдан кейин интилишим, ижод қилишим керак-ку! Бир йил ўтибди ҳам ручкани бўш қўйганим йўқ. Билмадим, ёзган мақолаларим сенга ёқмас, балки етиб бормас. Лекин мен бундан сира ҳам хафа эмасман. Чунки орзуларим жудаям кўп. Бахту омадлар, муваффақиятларнинг ҳали ҳаммаси олдинда.

Бундан кейин ҳам аъло баҳоларга ўқиб, сенинг севимли мухлисинг бўлиб қолишга ишончим комил. Сенга ана шундай хаёллар билан ушбу мақоламни ёзиб юбордим.

СИЗ НИМА ДЕЙСИЗ?

Азиз, тенгдошларим! Биз биламиз, қиз бола шарму ҳаёси, ибоси ва одоби билан гўзал кўринади. Яна шу билан биргаликда юриш-туриши ва кийинишнинг ҳам ўзига хос одоби бор. Ҳозирда, баъзи бир қизлар учун мактабда европача кийимлардан: тўр-тўр кўйлакларни, тор ва чокли, калта юбкаларни кийиш «мода»га айланиб қолган. Яқинда «Оила ва жамият» рўзномасида «Тешик кўйлак ярашарму ўзбек қизига» деб номланган мақолаи ўқиб чиқдим. Ўқиган кишининг аъзойи бадани сесканиб кетади, албатта. Тешик кўйлакларни кийиш қиз болага ярашмаса керак. Аксинча, унинг гўзаллиги-ю латофатини хунук қилиб кўрсатади. Қадимда бувижонларимиз миллий кийимларни қанчалик эъзозлаганларини ҳам биламиз. Эндиликда эса миллий кийимлардан ор қилиб қолдикми? Узун сочларни эса жуда кам учратамиз. Ўқувчи қизларни мактаб формасида учратиш кўзни қувонтиради. Афсуски, бу ҳол - ўқувчиларни юқоридаги каби тўр кўйлакларга алмаштирганлиги сир эмас. Ўқитувчиларимиз мактаб формаси ҳақида кўп бор гапирадилар-ку. Ҳеч бўлмаса, ўқитувчиларимизни ҳурмат қилайлик!

Азиз, дугоналарим! Сизларга ақл ўргатмоқчи эмасман. Фақат мактаб бағрида эканмиз, унинг қонун-қоидаларига амал қилайлик. Ота-онамизни ҳам кўп қийнамайлик. Уларнинг тирриклик чоғларини ғанимат билайлик. Ҳозирданоқ мактабда аъло баҳолар билан ўқиб, билимли бўлиб, ҳунар ўрганиб, шу билан биргаликда касб танлашга ҳаракат қилсак, эртанги кунимизга, яъни келажакимизга ишонч билан қарашимиз мумкин. Лекин баъзи дугоналаримнинг мендан кўнгли огримасин. Мендан хафа бўлишмасин, деган умидда эдим.

Хўш, сиз қандай маслаҳат берасиз? Ўқувчи учун алоҳида кийим зарурми ёки шарт эмасми?

Дилора НЕЪМАТОВА,
Бухоро вилояти, Ғиждувон туманидаги
8- мактабнинг 8-«Е» синф ўқувчиси.

Таҳририятдан: Дилоранинг ҳуснихати ҳам, мактуби ҳам бизни қувонтирди. Ундан бор йўғи - бир донга имловий хато топдик. Сиз ҳам уни топинг-чи?

ИЗЛАЙМИЗ

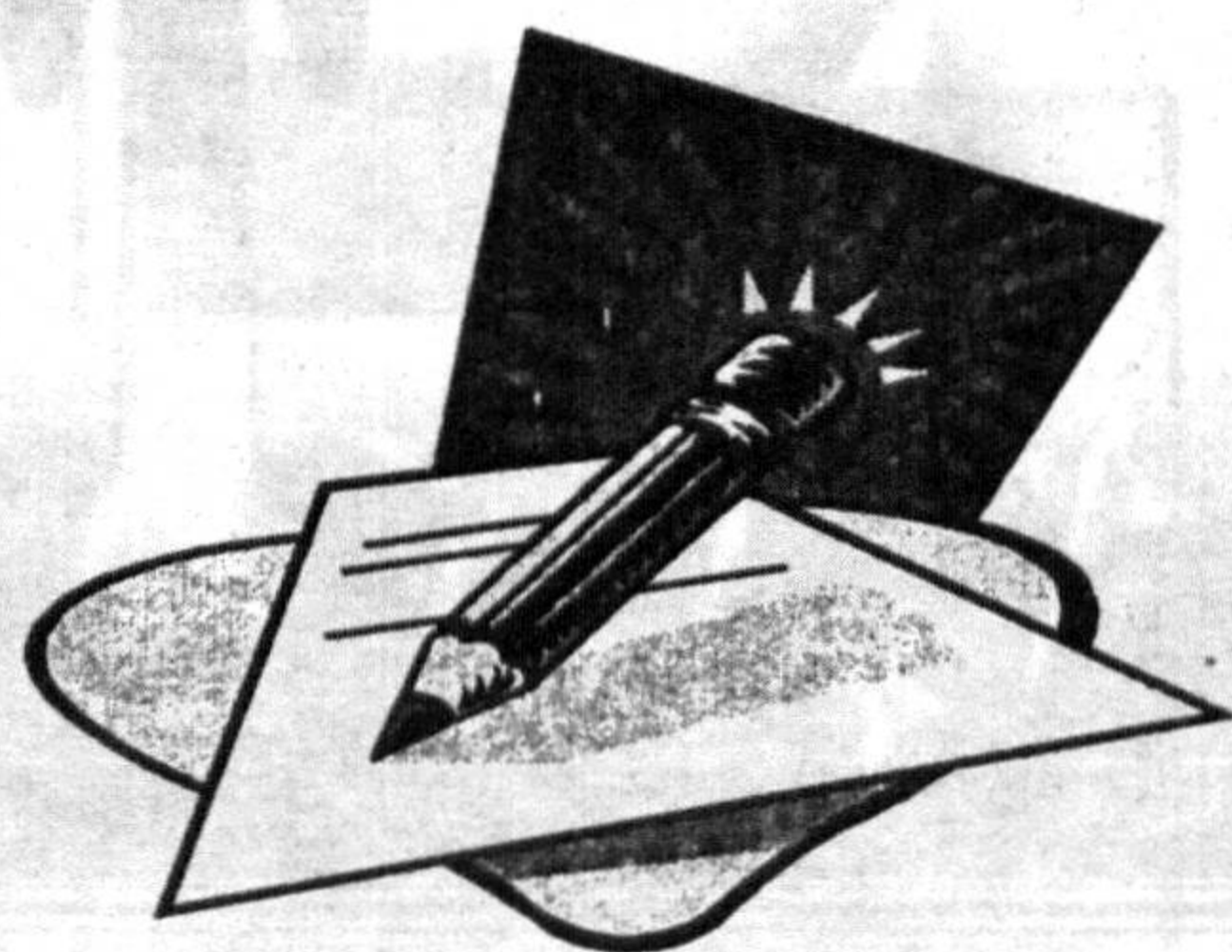
Юлдуз Усмоновани жуда яхши кўрамыз. Биз ҳам уларга ўхшаб қўшиқ куйлашни орзу қиламиз. Қўшиқларини хиргойи қилиб турамыз.

Юлдуз Усмонова билан яқиндан танишишни хоҳлаймиз. Ҳатто, Қашқадарё вилоятидан отам билан Тошкентга келдик. Зора, шу ерда севимли қўшиқчимизни учратсак, ундан маслаҳатлар олсак, деб ўйлаган эдик. Бироқ, учратолмадик.

Юлдуз опа! Сизни учратолмаган бўлсакда, барибир хаёлимизда сизни излаймиз.

Наргис ва Нилуфар ЎТАГАНОВА,
Қашқадарё вилояти, Деҳқонобод туманидаги
22-мактаб ўқувчилари.

Таҳририятдан: Қизлар, сизлар яқин кунларда газетамиз орқали машҳур хонанда билан учрашиб, дилдан суҳбатлашасиз.

ШОГИРД СУРАТИ

Инсон ҳаётини оқар дарёга қиёсласак, янглишмаймиз. Дарё баъзан сокин, баъзан тўлқинланиб шовқин билан оқади. Ўқувчилик онлари ҳам умримизнинг сокину, тошқин дамларидир. Бизни олдинда ҳаёт синовлари кутмоқда. Бу синовларнинг аввали: битирув ва олий ўқув юртига кириш имтиҳонларидир. Имтиҳондан ўтиш лаҳзалари нақадар ҳаяжонли! Шу дамда юракни аллақандай қувонч чулғаб олади. Орзуларни амалга ошириш учун эса инсон ақлли, соғлом ва тиришқоқ бўлиши керак. Шу ҳислатлар бўлганда ҳам устозсиз инсон ҳаётда ўз ўрнини топиши қийин. Биз мактабни битираётганимиздан қувонсакда, устозларимиздан узоқда бўлиш қанчалик огирлигини юрагимиздан ҳис қилиб турибмиз. Биз уларни ҳеч қачон унутмаймиз.

Устоз, шогирдингга берди
кўзинг нурини,
Бахш этдинг унга сен
маърифат шуурини.
Синовларда синадинг,
билмаганин ўргатиб,
Шогирдинг суратида
одамийлик ўрнатиб!..

Марғуба СИДДИҚОВА,
Шайхонтоҳур туманидаги
59- мактабнинг
11- синф ўқувчиси.

«Тонг юлдузи» газетасига

Менинг сенга хат ёзишимдан мақсад, бу йил 9-синфман. Имтиҳон топшираман. Имтиҳонларни муваффақиятли тугатиб, спорт мактабига ўқишга кирмоқчиман. Чунки мен спортга жуда қизиқаман. Бир неча бор мусобақаларга қатнашганман. Мен сендан ўқишга киришимга омад тилашингни илтимос қиламан.

Авазбек ДЎЛТАБОЕВ,
Андижон вилояти, Избоскан
туманидаги 14-мактабнинг
9-синф ўқувчиси.

Омад тилаймиз! Аммо,
меҳнат, тинимсиз машқ ва
билимни ўзингга дастур
қилиб олсанг, омадинг келаверади, Авазбек!

ШОИРЛАР ШОҲИ

Шоирлар шоҳи у, шоҳлар шоири,
Улуғ Заҳридин Муҳаммад Бобур.
«Вақое»ку ўзи мужда нодири,
Кўнгиллар мулкидир газали Бобур.

Унга бешик бўлган

жаннатдай макон,
Таърифин битгандир сеҳрли қалам.
Хижронзада дилда армон Андижон -
У орзу, қўшиққа айланган олам.

Буюк Темурнинг бир тождор вориси,
Алишердан мактуб олган ижодкор.
Турони дор бўлган, қалъаси қамал,
Шеърда шижоатли, жангда

шиддаткор.

Пойингга бош қўйиб, иймон

келтирдим,

Ўзбекнинг дилбанди, Ҳинднинг

сарвари.

Кел, юртинг ҳур энди, отинг

елдиргин,

Ўзбек элин кўҳи нури-меҳвари!

Нилуфар НАЖМИДДИНОВА,
Бухоро вилояти Вобкент тумани-
даги 6- иқтидорли болалар мак-
таб-интернатининг
10-синф ўқувчиси.

«СЎНГГИ ҚЎНҒИРОҚ»ДАН
СЎНГГИ ЎЙЛАР

Яқингинада республикамиздаги барча мактаб-ларда «Сўнги қўнғироқ» овозлари янгради. Ана шундай байрам тантаналарининг бирида мен ҳам иштирок этгандим. Сиёб туманидаги Абу Али ибн Сино номли 1-мактабнинг 1380 нафар ўқувчилари ҳамда уларга таълим-тарбия бериб келаётган 70 дан зиёд мураббийлари мактабнинг миллий анъаналаримиз руҳида безатилган ҳовлисига тўпландилар. Нафақат битирувчилар, балки уларнинг ота-оналари, устозлари, катта-ю кичикнинг қалбида ҳаяжон. Зилола Асадова, Дилфуза Ҳақимова, Маша Исантурдиева, Жаҳонгир Искандаров сингари ўқувчиларнинг ўзбек, рус, корейс, тожик тилларида она Ватан, мустақиллигимиз, устозларимизга бағишлаб айтган шеърлар, куй ва қўшиқлари барчага кўтаринқилик бахш этди. Қувноқ куй садолари остида болаларга қўшилиб Қям Светлана, Ҳабиба Пўлатова, Мунира Ҳасанова, Марҳаб Каримова каби устозлар ҳам рақсга тушиб кетишди. Кечани томоша қилар эканман, ўқувчиларнинг билимдону зукколикларига қойил қолдим. Фахр ва ифтихор билан тўлиб-тошган кўнглимдан юртбошимизнинг қуйидаги сатрлари ўтди: «XXI асрда, мен ишонаман, маданият учун, илм-маърифат учун жонини берадиган ва буни ҳаётининг асосий мақсади қилиб қўядиган янги авлод пайдо бўлади». Бу фикрларнинг нечоғли асосли эканлигига яна бир бор амин бўлдим.

Олимжон ҲАКИМОВ,
Самарқанд вилояти.

ЭСОН - ОМОН...

25 май ҳамма ўқувчилар қатори 4-синфлар учун ҳам қувончли, ҳам ҳаяжонли кун бўлди. Чунки шу кун 4-синф ўқувчилари ўз ўқитувчилари билан хайрлашиб, янги ўқитувчиларини қарши олдилар.

Шу муносабат билан 11-мактабда катта байрам уюштирилди.

Ҳарф таниб, савод чиқарган 4-синф ўқувчилари байрамда шеър, қўшиқ, сахна кўринишлар билан олқишларга сазовор бўлдилар.

Нихоят, сўнги қўнғироқ ҳам чалинди. Мактаб директори янги ўқув йилига эсон-омон етиб келинглари, деди..

Аҳрор АҲМЕДОВ,
Собир Раҳимов тумани
11-мактабнинг
8-синф ўқувчиси.

Устоз миннатдорчилик билдиради

НАЖОТКОР

Инсон учун ҳаётда соғлиқда-да муҳимроқ ҳеч нарса бўлмаса керак. Ажабланарлиси шундаки, соғлиқнинг қадрига ҳамма ҳам ўз вақтида етавермайди.

30 йиллик ўқитувчилик фаолиятимда бирон марта жиддий касалга чалинмаган эдим. Кўз тегдими, 1996 йилда ўнг оёғимда қизиш пайдо бўлганини сеза бошладим. Аввалига унча эътибор бермадим. Касал зўрая бошлагандан сўнг шифокорларга мурожаат этдим. Шу тарзда қанчадан-қанча шифохоналарга бориб даво изладим, дейсиз. Аммо, барча уринишларим зое кетди. 1998 йили янги ТошМИда иложсиз оёғимни кесишди. Бир йил ичида яна олти маротаба операция қилиб кўришди. Натижаси яхши бўлмади.

Фалокат бир келмасин экан. 2000 йил апрель ойида чап оёғим бармоқларини қораётганини сездим. Оғриқ эса кундан-кунга кучая борди. Яна шифокорлардан паноҳ изладим. Шу орада Собиржон Сиддиқов билан учрашиб қолдим. Бу қалби пок, қўли гул инсон 12 кун мобайнида бармоқларимдаги қорайишни олдини олиб, оғриқларимни анча енгиллаштирди. Ҳозир эса ўзимни жуда яхши ҳис этапман.

Беихтиёр, Собиржон Сиддиқов каби меҳри дарё шифокорлар кўпаяверсин, деб ният қилдим. Шунда дардига даво излаётган беморлар улардан нажот топишига амин бўлдим.

Тўхтамурод ИКРОМОВ.

СИНГЛИМ БОҒЧАГА
БОРАДИ

Борганда ҳам чопиб, қувониб боради.

Синглим Дилбархон Охунбобоев туманидаги «Фунча» номли болалар боғчасига қатнайди. Илгари боғча Аҳмад Яссавий номли жамоа ҳужалигига қарашли эди. Энди эса туман халқ таълими бўлимига ўтди. Дилбархон боғча опаси - Гулбаҳор опани жуда яхши кўради. Боғча опаси ўргатган шеър, қўшиқ ва ўйинларни тезда ўрганиб олади ва бизга айтиб беради. Боғчада болажонлар учун барча шароитлар муҳайё. Ана шу шароитларни яратишда боғча мудираси Насиба опанинг ҳам ҳиссаси катта албатта. Орзум, барча ука ва сингилжонлар боғчага ўз хоҳишлари билан борсалар. У ердан олам-олам қувонч олсалар, дейман. Бунинг учун боғча опалару боғчадаги машғулотилари болаларни ўзига чорлаб туриши керак!

Д. ОРИФЖОНОВА,
Фарғона вилояти,
Охунбобоев туманидаги
Деҳқонобод қишлоғидаги мактабнинг
5-«Б» синф ўқувчиси.

ПОЛВОНЛАР-
ПАҲЛАВОНЛАР

Шамсикўл қишлоғидаги 21- мактабда полвонлар билан учрашув бўлиб ўтди. Қишлоқнинг машҳур полвонлари, фарғонача миллий кураш усталари - Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларининг мутлоқ чемпионлари Раим полвон Деҳқонов, Камолиддин полвон Нуриддинов ва қўшни «Бўстон» қишлоғидан келган Жакбарали полвон Ҳайдаровлар болаларга ўз маҳоратлари ҳақида сўзлаб бердилар. Спорт билан ҳамиша шуғулланиш кераклигини уқтирдилар. Яхши ўқишга, намунали хулққа эга бўлишга чақирдилар. Бундай учрашувни уюштиришда бош-қош бўлган мактаб директори Абдували Турғуновга раҳматлар айтидилар. Мактабнинг «Қалдирғоч» фольклор дастаси даврага янада файз киритди.

Носиржон МАМАДАЛИЕВ,
Андижон вилояти,
Балиқчи туманидаги
21- мактаб ўқитувчиси.

БИТИРУВЧИ БЎЛАМАН

Физика-математикага ихтисослашган лицейимизда ҳам сўнги қўнғироқ чалинди. Учирма бўлаётган қалдирғочларнинг лицей раҳбари Зайнабиддинов Ойбек ака-ю устозларимиз Ҳадича Қосимова, Тоиржон Қосимов, Дилфуза Маткаримова, Салимжон Асроновларга араб, форс, инглиз, француз, ҳинд, рус ва ўзбек тилларида айтган шеър ва миннатдорчилик гаплари ҳаммамизни ҳаяжонга солиб, ҳатто йиғлатиб юборди. Менинг лицейни битиришимга ҳали анча вақт бор бўлса-да, худди ўзим ҳам учирма бўлаётгандай эдим. Ширин сўз устозларимнинг дарсларида фаол қатнашиб, айниқса, физика-математика фанини чуқур ўзлаштириб, мушоиралар ва мусобақаларда орқада қолмай етук битирувчи бўламан, деб кўнглимга тугиб қўйдим.

Маҳлиё ЖИЯНОВА,
Андижон вилояти,
Булоқбоши туманидаги
14-лицей мактабнинг
7-«А» синф ўқувчиси.

КУТУБХОНАНИНГ
«ТУҒИЛГАН КУНИ»
БЎЛДИ.

Тижорат дўконлари, бозорларимизнинг доимо одамлар билан гавжум бўлиши ҳеч кимни ажаблантирмай қўйган. Лекин кутубхоналаримиз ҳар доим ҳам гавжум бўлавермайди.

Яқинда Бектемир туманининг Марказлашган кутубхоналар тизимига қарашли 1-кутубхона биноси китобхоналар билан гавжум бўлди. Ушбу масканда кутубхона ташкил этилганлигининг ўн йиллиги муносабати билан адабий кеча бўлиб ўтди. Китобхоналар орасида автобаза ишчилари, Жўрабек Остонов маҳалласида яшовчи отахону онахонлар, мактаб ўқувчилари, ҳатто боғча ёшидаги кичкинтойлар ҳам борлиги қувонарли ҳолдир. Бундан беш-олти ой илгари кутубхонадаги китобларнинг жуда озлиги, борлари ҳам эски, сифатсиз ҳолга келиб қолганлиги боис ёпилиш арафасида турган эди. Кутубхона мудираси Шоирахон Эшонқулованинг саъи-ҳаракатлари, китобхоналарнинг Ҳимматлари билан кутубхонага жавонлари янги-янги китоблар билан тўлди. Шоирахон кутубхона кўпроқ ўқувчиларни жалб қилиш мақсадида турли тадбирлар, адабий кечалар, мажозий китоб қаҳрамонлари билан учрашувлар уюштиргани боис кутубхона ҳечам хувиллаб қолмайди.

Мунира ИСОМИДДИНОВА,
1-Тошкент Давлат тиббиёт
институтини қошидаги
лицейнинг битирувчиси.

Занжирнинг охирги халқаси инсон,
У - калит бандларни очади осон.
Сарвдек тик бошин кўтармиш
мағрур,
Борлиғи яхши сўз, ақлу тафаккур.
Ақл бирла идрок фақат унга ёр,
Бутун тилсиз олам фармонига зор.

Абулқосим Фирдавсий.

Одабийликдан шон кучар одам,
Одам сониди-ку йўқса, барча ҳам.

Киши фақат ҳусни билан нафисмас,
Одамлик жавҳари билан нафис, бас.
Жони жаҳони ҳама олам ўзинг,
Олама сиёмағувчи жон ҳам ўзинг.

Калит бўлиб келдинг, ўйинчоқ эмас,
Бир-бир хазиналар оча олсанг бас.
Хусрав ДЕҲЛАВИЙ.

Мансаб билан баландмас одам,
Мансаб одам билан муҳтарам.

Сен одам экансан, ўзга ҳам одам,
Камчиликсиз одам бўлмайди ҳечам.
Абдурахмон ЖОМИЙ.

Осмону заминда не бўлса бари-
Одамнинг фикридан эмас ташқари.

Низомий ГАНЖАВИЙ

Кишига яхшилик қил, берма озор,
Фақат шу йўлни тутган марду ҳушёр.

Абулқосим ФИРДАВСИЙ.

ДЕВЛАРУ ПАРИЛАР ЯШАГАН МАСКАНЛА САЎҲАШ

«Чўлпон» нашриёти «Соғлом авлод йили»да Сиз азиз болажонларга ўзбек халқ эртаклари жамланган «Кенжа ботир» китобини нашрдан чиқарди. Китоб ҳажми 17,0 босма табоқ бўлиб, унинг ажойиб рангли расмларини рассом Абдубоқи хожи Имомхон ўгли ишлаган. Китоб икки қисмдан иборат. Биринчи катта қисмдан сеҳрли эртаклар, иккинчи қисмдан маиший эртаклар ўрин олган.

Болалар, китобни топиб албатта ўқинг. Эртақ чуқур хаёллар қанотида девлару парилар яшаган масканларга, ҳамиша ям-яшил водийларга, тилсимларга тўла мамлакатларга етаклайди.

ЯПРОҚДЕК ЁЗИЛАДИ, ГУНЧАДЕК ОЧИЛАДИ

Яқинда Шайхонтоҳур туманидаги Ҳамза номли 3-болалар мусиқа мактабида устоз Сулаймон Хабибуллиннинг педагогик фаолиятига 40 йил тўлиши муносабати билан ўтказилган ижодий кечада қатнашдик.

Кечани мусиқа мактабининг раҳбари Адҳамжон Раҳимов чиройли шеърият гулдастаси билан очиб бердилар. Шундан сўнг ўқувчилар ижросида «Бу менинг ўлкам» қўшиғи куйланди.

Ушбу даргоҳда мусиқадан сабоқ олиб, санъатга истеъдод қиррасини чизаётган ўқувчиларни кўриб, дилдан қувонасиз. Улар ижросидаги ҳар бир меҳнат маҳсулида устозлар меҳнати бўй чўзаётгандек. Мактабда 460 нафар ўқувчи 1-7 синфгача таҳсил оладилар, дейди Адҳамжон Раҳимов. - Ҳар бир ўқувчиларимиз мусиқа билан алоҳида якка тартибда шуғулланадилар. Мусиқа анжомларимиз ҳам яхши сақланган. Таъмирлаш шу ернинг ўзида бажарилади. Чунки бу ерда Сулаймон акадек меҳрибон мураббийлар талайгина. Қувонарли томони шундаки, ота- оналар доимо биз билан ҳамфикрлар. Устоз Сулаймон Хабибуллин чин маънода ибратли инсон. Уларнинг 40 йиллик меҳнати шогирдлари, дўстлари ва ўқувчилари қалбида япроқдек ёзилади, гунчадек очилади. Шунинг учун Сулаймон ака болаларни ғоятда севадилар. Шу туфайли бўлса керак, устоз бугунги кунда ҳурматга, меҳрга сазовор бўлмоқдалар.

ГУЛЮЗ.

АЙЛАНА-МИ ЁКИ ДОИРА ?

Тор кўчада ўйнаётган икки дўстнинг суҳба-ти беихтиёр қулоғимга чалинди. Улар ўзаро куйиниб баҳслашар ва айни вақтда ўз фикрларининг тўғри эканлигига ишонар эдилар.

- Ерга бўр билан думалоқ чизгин, - дейди Зиёвуддин.

- Думалоқ демайди, доира дейди, - тушунтирди Беҳзод, - чунки ичига биз катаклар чизамиз-ку.

- Э, барибир эмасми? Думалоқми, доирами. Унда айлана нима дегани?

- Биз математика дарсида ўтганмиз. Айлана - бу доиранинг чегараси, - деди Беҳзод, - Ҳоҳласанг мен доира ва айлана хусусидаги фарқни сенга устозим ўргатгандек айтиб бераман.

Бизнинг атрофимизда думалоқ нарсалар жуда кўп. Уларнинг баъзилари доирани эслатади. Масалан, оби нон, қуймоқ, тангалар... Яна бошқалари, масалан, халқа, велосипед филдираги, узук кабилар айланага ўхшайди. Нима учун баъзиларини доирага, баъзиларини ай-

ланага ўхшайди деймиз? - сўроққа тутди Беҳзод.

- Э, мен қаердан биламан? Биз ҳам мактабда

ўтганмиз, лекин менинг эсимдан чиқиб қолади, - дейди бир оз уялиб Зиёвуддин.

- Айлана билан чекланган нарсаларнинг ҳаммаси - доира бўлади. Айлана эса шу доиранинг четларигина, холос. Айлана фақат чизик. Оқ қоғоз устига думалоқ идиш ёки пиёлани тўнтариб, атрофидан қалам юрғазиб чизсак, ҳосил

бўлган ингичка думалоқ чизик айлана бўлади. Айлана чизиш учун циркулдан ҳам фойдаланиш мумкин.

Доира эса ясси шакл, уни қирқиб тайёрлаш мумкин. Ҳали чизган айлананинг атрофини қайчи билан қирқиб чиқсак, доира бўлади.

Доира ва айлана «эгизаклар», «опа-сингиллар»дир. Улар ҳар доим бирга «юришади». Айлана чиздингми - доира ҳосил бўлади. Доирани қирқиб олдингми, қайчи юрган йўл айланани билдиради.

Арава филдирагининг кегайлари, марказни айланадан нуқта билан туташтирувчи кесмалар - айлана ва доира радиуслари. Бир чизикда ётган ва бир-бирини давом эттирадиган икки радиус диаметрни ҳосил қилади.

Айлана ва доира, уларнинг радиуслари ва диаметрлари ҳақида жуда кўп қизиқарли нарсаларни ҳикоя қилиш мумкин экан, устозимиз кейинги дарсларда батафсил ўтар эканлар, - деди Беҳзод, - юр, доира катакларига сакраш ўйинимизни ўйнамаймизми? - деб болалар югуриб кетдилар.

Муҳаррама ПИРМАТОВА.

УСТОЗЛАРИМ БОР БЎЛГАЙ

Нечун инсон яралмишдир дунёга,
Яралган чоқ Оллоҳ ўрар зиёга.
Кимдир меҳрин, кимдир жон фидо айлаб,
Етаклагай етгунича вояга.
Етакловчи бир устози бор бўлгай,
Ҳар бир ишда Оллоҳ ўзи ёр бўлгай.
Кўкка учсам менга қанот бергувчи,
Меҳрин қўшиб менга нажот бергувчи.
Етакловчи устозларим бор бўлгай.
Ҳар бир ишда Оллоҳ ўзи ёр бўлгай.
Сўзларимга манъи гоё бергувчи,
Қор ёққанда бошга соя бергувчи.
Куй басталаб дилга илҳом бергувчи,
Ўзбекка хос ер ҳам ҳаё бўлгувчи,
Етакловчи устозларим бор бўлгай,
Ҳар бир ишда Оллоҳ ўзи ёр бўлгай.
Нолимайман дўстларим, бу ҳаётдан,
Исми Қадим Хоразм вилоятдан.
Устоз эрур Эрназар шеърятдан,
Куй-қўшиғим қутқаргай ҳижолатдан.
Етакловчи устозларим бор бўлгай,
Ҳар бир ишда Оллоҳ ўзи ёр бўлгай.

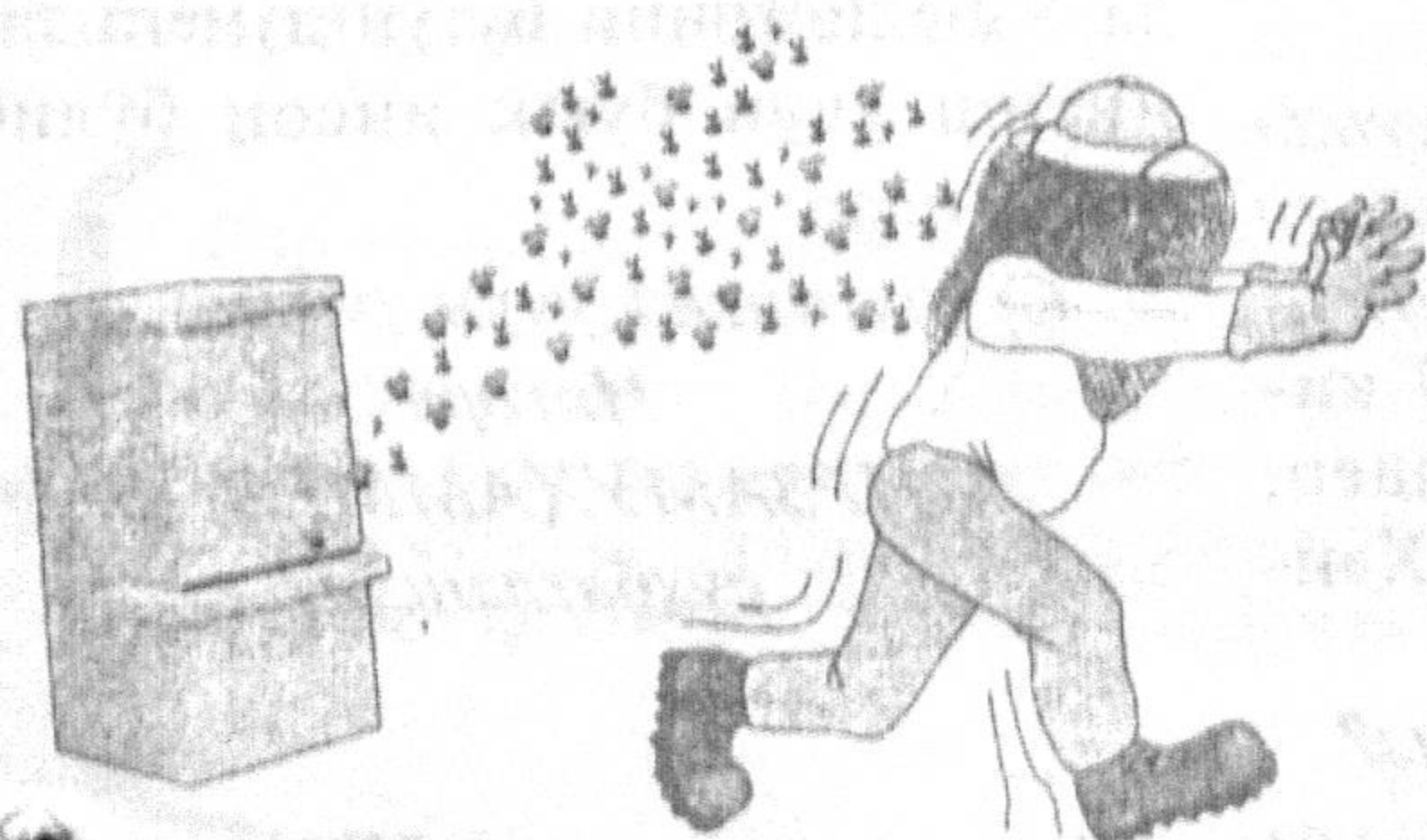
Эрназар РУЗИМАТОВ

БОЛАРИЛАРИМ

Боларилар тиббиётда ва инсон ҳаётида катта аҳамиятга эга. Асал эса қимматбаҳо озиқ ва шифобахш ҳисобланади. Табиий асал юқори каллорияли парҳез таоми бўлиб, унинг 1кг - 3150 ккал қувватга эга. Унинг таркибиде кибиде узум глюкозаси ва бўлиб, организмда тез ҳазм бўлади. Бундан ташқари асал таркибида витаминлар, органик кислоталар (олма, лимон, сут) ва кўп микроэлементлар мавжуд. Хуллас, эликдан кўпроқ моддалар бўлиб, булар асосан моддалар алмашинувида жуда катта роль ўйнайди. Асаларининг захари ревматизм, нерв яллиғланишини даволашда ишлатилади. Асал истеъмол қилган болаларнинг қон таркибида гемоглобин миқдори ошади. Организмининг касалликка қарши курашиш кучи, яъни иммунитети ошади. Соғлом бўлиб ўсишда муҳим роль ўйнайди. Келажагимиз пойдевори ҳисобланмиш ёшлар республикамиз аҳолисининг олтимиш фоизини ташкил этади. Шундай экан, инсонларни соғлом ва бақувват қилувчи, илигини тўқ тутувчи бу, албатта, асал ҳисобланади. Шу сабабли, уни кўпроқ етказиб бериш учун ўзимни масъул шахс деб ҳисоблайман. Айниқса, ошқозон-ичак, нерв системаси ва юрак фаолияти хасталиклари билан оғриган кишиларга ёрдам бера олсам, бу мен учун катта бахтдир.

Муми билан эса радиотехника, электр, кимё, металлни қайта ишлаш, парфюмер ва балиқчилик саноатини таъминлаб, товар айирбошлайман.

Жўрабек БЕРДИЕВ, Навоий вилояти, Қизилтепа туманидаги Аҳмад Дониш номи 18-ўрта мактаб ўқувчиси.

ЧЎНГАТИ ЯЕШИК ОДАМ

Мен шанба кунлари гимназиядан келиб уйдаги юмушларни бажариб олганимдан сўнг, қўшнимиз Абдуқодир отани зиёрат қилиб чиқаман. Абдуқодир ота узоқ давр пахта заводида тарозибонлик қилиб, ҳозирда кексалик гаштини сураётганлиги учун уйлариининг олдидаги супачада ёнбошлаб олиб, ўтган кетганлар билан хол сўрашиб ўтирар эди. Бу сафар ҳам одатдагидек Абдуқодир ота менинг ўқишларимни суриштирди. Яхши ўқиётганим, айниқса «Иқтисодиётдан сабоқлар-2000» сиртқи мактаб танловида омадли қатнашганим учун бир қадар хурсанд бўлди. Шу пайт маҳалла четида яшайдиган Салим ака ўтиб қолди. Кўлидаги тўр халтада икки дона вино, бир бош кўк пиёз, бир бош редиска бор эди. Абдуқодир ота ўзигами, менгами «ҳа, эссизгина Салим-жоннинг чўнтаги тешилибди», - деб қолди. Мен отадан сиз Салим аканинг чўнтагини кўрмай туриб, унинг тешилганини қандай билдингиз, - деб сўрадим.

-Баҳодир, тўр халтада у харид қилган нарсани кўрдингми?

Мен тасдиқладим.

-Ҳа, баракалла, - деб давом этди ота. -Бу савил қолгур шиша чамамда 250 сўм турса керак. Икки шишаси 500 сўм бўлади. Салимнинг чўнтагидан 500 сўм тушиб қолди-да.

Ўйлаб қарасам, дарҳақиқат винохўр Салим аканинг чўнтаги тешилгани рост экан. Отанинг зукколигига тан бердим.

Баҳодир АҲМАДАЛИЕВ,

Фарғона вилояти,

Богдод туманидаги Иқтисодий

гимназиянинг

8-синф ўқувчиси.

БИЛАҒОН БОЛАЛАР ДИҚҚАТИГА

Сиз «Тонг юлдузи» газетаси саҳифаларида учрайдиган хатоларни албатта топиб, бизга ёзиб юборинг. Чунки атайин билағон ва топағонлигингизни синаш мақсадида ҳарфлар тушириб қолдирилади ёки қўшиб қўйилади. Тиниш белгилари ўз ўрнида ишлатилмайди...

Мақсадимиз: билимли бўлинг. Чунки осмонни юлдузлар, ерни эса билимчилар безар.

Сизнинг «Тонг юлдузи»нгиз.

ШУКРОНА

Юртда бўлар барқарорлик,
Бўлса одил раҳнамо.
Бўлар тинчлик, осудалик,
Бўлса бахт қуши Хумо.

Юрт эртасин уйлаб юрар,
Эл кўтарган юртбоши.
Ўзбек бўлиб ўзига бек,
Мағрур кўтаргай бошин.

Заминда кўп нотинчликлар,
Террор ҳаракатлари...
Уруш бўлган давлатларда,
Табиат офатлари.

Шукур, бизнинг юртимизга,
Оллоҳ назари тушган.
Кўз тегмасин, халқимиз,
Дўст-қадрдон бирлашган.

Мустақил Ўзбекистон,
Қайтмас танлаган йўлдан.
Сайлаб ўзига сарбон,
Дадил кетар шу йўлдан.

Холида БОБОРАҲИМОВА,
толиба.

ЎТ БАЛОСИДАН АСРАСИН

Ўқув йили якунланаётган паллада иккинчи соат дарсада ўтирган эдик. II-гуруҳ меҳнат ногирони Теша ака Наврўзовнинг уйлари мактабимизнинг ёнгинасида эди. Бир вақт у киши ҳовлиқиб келиб қолдилар ва «Ҳой биродарлар, уйим ёнапти, ёрдам беринглар» деб йиғлаб юбордилар. Бунини эшитган устозларимиз дарҳол юқори синф ўқувчиларидан - Ризо Нуоров, Тўра Нарзуллаев, Бахтиёр Убайдуллаев, ҳамда ҳарбий-таълим муаллими Баҳриддин Шаропов, тарих ўқитувчиси Баҳодир Орипов катта библиотекани ёрдамчи Тахминан 30-35 киши бўлиб че-олиб, сув ташидик ўчиришга тушдик. «А» синф ўқувчиси Аҳмедов, Тошевлар кириб, иккита бўёнғиндан қиб, жасорат кўрсатишди. Бу давр орасида ўт машинаси келди.

Теша акага берилган ёрдам учун мактаб маъмуриятига, айниқса мактаб ўқувчиларга миннатдорчилик билдирдилар. Ўз ўрнида ўқувчилар ҳам ўз қилган ишларидан қувондилар.

Рустам ТОШЕВ,
Бухоро вилояти,
Шофиркон туманидаги
54-мактабнинг бош етакчиси.

Болажонлар! 1 июнь - Халқаро Болалар кунини барчангиз олам-олам қувонч билан тантана қилган бўлсангиз керак. Ушбу байрам Ўзбекистон Республикаси халқ таълими қошидаги Республика ўқувчилар саройида ҳам кенг нишонланди.

Байрамда ота-оналар, устозлар, тўғарақ аъзолари ва бошқа меҳмонлар иштирок этдилар. "Гунча" вокал чолғу ансамбли ижросида "Ассалому алайкум", "Янги авлод" қўшиқлари янгради. Ўқувчилар ўзлари ясаган ракетани учуриб, барчани ҳайратда қолдирдилар. Тантанани сарой директори Олия Жалолова Ибрагимовна шундай сўзлар билан очдилар.

- 2000 йил "Соғлом авлод" йилида болажонларга катта эътибор қаратилган. Болажонларимизнинг биргина табассуми, уларнинг озгинагина қувончи биз катталар учун нақадар катта бахт эканини билсангиз эди. Саройимизда 4000 нафар ўқувчилар ашула, рақс, доира, наққошлик, тикувчилик ва бошқа турли тўғарақларга қатнашиб келмоқда. Улар келгусида ўзлари хоҳлаган касбнинг моҳир устаси бўлиб етишиб, устозларининг меҳнатларини оқлайдилар, деган умиддамиз. Барча ўқувчиларимни бугунги шодиёналари билан қутлайман.

Шундан сўнг саройнинг фаол, иқтидорли ўқувчилари Республика Халқ Таълими Вазирлиги томонидан фахрий ёрлиқлар билан тақдирландилар. Жумладан, "Юл-

дуз" рақс дастаси аъзолари Наргиза Маҳкамбоева, Нодира Шожалилова, "Гунча" вокал чолғу ансамбли аъзоси Сардор Қодиров, тикиш-бичиш тўғараги аъзолари Наргиза Мамедова, Дилдора Шукурова, Шаҳноза Аҳадова, расм тўғараги аъзоси Омонулло Солиҳов, доира тўғараги аъзоси Аҳрор Усмонов ва бошқалар бун-

"САРОЙ"ДА НИМА ГАПЛАР?!

га мисол бўла олади. Тақдирлаш маросимидан кейин ота-оналар фарзандларининг устозларига қалб сўзларини, ўз миннатдорчиликларини билдирдилар.

Саҳнага дурторчи қизлар дастаси, инглиз тили тўғараги аъзолари, "Ёш доирачи"лар, "Юлдуз" рақс дастаси, "Тумор" болалар театри аъзолари чиқишиб ўз маҳоратларини намойиш этдилар. Айниқса, доирачилар орасида энг кичиги Азим Анваров барчанинг эътиборини торти

Азимбек эндиgina 6 ёшга тўлибди. Доира тўғарагига эса 4 ёшдан қатнай бошлаган экан. Доирани икки йил мобайнида қойиллатиб чалишни ўрганиб олибди. Азимбекдан бунинг сирини сўраганимда, у шундай жавоб берди:

-4 ёшимда додамлар: "Юр, сени бир жойга олиб бораман",- деб мени ўқувчилар

саройига устозим Элмурод ака Исломов олдиларига олиб келганлар. Уйимизда ҳаммамиз ойнаи жаҳон орқали устозимнинг доира чалишларини томоша қилиб ҳавас қилардик. Мен хурсанд бўлиб ҳам боғчага, ҳам доира тўғарагига қатнай бошладим. Ҳозиргача доиранинг кўп усул-

ларини чалишни ўрганиб олдим. "Андижон полк аси", "Тантана" куйларини яхши кўриб чаламан. Уйимизга меҳмонлар келишганида уларга доира чалиб берсам,

додамлар, уйдагилар хурсанд бўлиб кетишади. Бу йил 1-синфга чиқаман. Катта бўлганимда эса милиционер бўламан. Ёмон болаларни жазолайман. Уларга доира чалсангиз, яхши бола бўласиз, деб тушунтираман.

Саройда Азимбек сингари иқтидорли ўқувчилар кўп экан. Яна бири тикувчилик тўғараги аъзоси, Тошкент шаҳри Шайхонтохур туманидаги Садриддин Айний номли 84-мактаб ўқувчиси Барно Яҳёева билан суҳбатлашдик:

-Барно, тикувчилик тўғарагидан нималар тикишни ўргандингиз?

Суратда «Ёш доирачи»лар тўғараги аъзоси Азимбек АНВАРОВ.

-Тўғарақда устозим Доно опа Усмонова бошчиликларига қиз болалар учун кўйлақлар, ўғил болалар учун шим ва бошқа кўп нарсалар тикишни ўргандим. Ўрганганларим ўзимга катта фойда беряпти. Уйда укаларим учун ҳам кийимлар тикаяпман.

-Бу ишларингиз дарсларингизга ҳалақит бермаяптими?

-Йўқ. Дарсларимга ҳам алоҳида вақт ажратаман. Ўқишларим аъло.

Саройда Болалар ижодий кўргазмаси ташкил қилинган бўлиб, унда ўқувчилар ўзлари ясаган юмшоқ ўйинчоқлар, ёш тикувчилар ва тўқувчилар тайёрлаган кўргазмалари, ганжкорлик ва наққошлик намуналари жой олган. Уларни томоша қила туриб, келажакимизни шундай иқтидорли болалар қўлида тасаввур қилдим. Бир дунё таассуротлар билан қайтар эканман, саройда ишлаётган фидойи устозларга келгуси ишларида омадлар тилайм

Гулноз

БОЛАЛИК ДАВРИ

«Садаф» гуруҳининг солисти Убайдулла Тошхўжаев 1971 йил 24 декабрь куни Тошкент шаҳрида туғилган. Пойтахтимизнинг 129 - мактабда таҳсил олган ва Тошкент Давлат Техника Университетининг Нефть ва Газ факультетини тамомлаган. Оилали, учта шириндан - шакар қизларнинг меҳрибон отаси. Севган таоми ош. Хоббиси - машиналар маркасини йиғиш.

-Убайдулла ака, санъатга кириб келишингизга ким сабабчи бўлган?

-Аввалам бор ўзим. Ёшлигимдан машҳур санъаткорларнинг қўшиқларини ҳиргойи қилиб юрганман.

-«Садаф» гуруҳи қачон ташкил топган ва нима учун гуруҳингиз «Садаф» деб номланади?

-8-синфда ўқиб юрган пайтларимизда «8 март хотин - қизлар байрами»да концерт қўйишимиз керак бўлиб қолган. Шунда 2 та синфдан 2 нафар ўқувчи танлаб олинган ва 8 «В» - синфидан мен билан Абдунаби ва 8 «А» дан Адҳам билан Фарҳод саҳнада қўшиқ айтганмиз. Шу вақтларда биз Аваз Олимовга жуда ҳавас қилардик. Кейинчалик Абдулла Қаҳҳор номли маданият уйидаги тўғараққа қатнашдик. У ерда бизга Равшан Тиллахонов устозлик қилардилар. Гуруҳимизнинг номланишига келсак, Равшан ака доимо садафдек пок ва қимматбаҳо бўлиб юринлар деб, «Садаф» номини берганлар.

- «Садаф» гуруҳини машҳур қилган қўшигингиз ҳақида гапириб

берсангиз.

- Бизни машҳур қилган «Ойжамол» қўшиғи бўлса керак, деб ўйлайман. Биз бу қўшиқнинг нақоратини баъзи бир йиғинларда ҳиргойи қилиб юрардик. Кейинчалик эса Фаҳриддин ака Қодиров шеърини тўлиқ қилиб ёзиб бердилар ва бунга «Садаф» гуруҳининг ўзи мусиқа басталади.

- Мактаб даврида бўлган қизиқarli воқеаларни эслай оласизми?

- Ҳа, 10 - синфда ўқиб юрган пайтларимизда биз концерт бериш учун «Улугбек» боғига борган эдик. Ўша пайтларда саҳна тахталардан қилинган эди. Бир маҳал Абдунаби шунақанги қизиқиш билан орган чалаётган пайтда пастга тушиб кетди. Шу воқеани ҳозиргача кулиб-кулиб эсга оламиз.

-Биз биламиз-ки, «Наргизам» қўшиғига олинган клип жуда ажойиб чиққан. Ушбу клипда қўшиқни катта ва очиқ машина ҳаракатда бўлган пайтда олгансиз, тўғрими? Мана шу пайтда сизларда қандайдир кўрқинч бўлмаганми?

- Тўғри айтасиз, кўрқув ҳам, ҳаяжон ҳам бўлган. Лекин клипимиз мухлисларга ёқиши учун ҳаётимизни ҳавф остига қўйганмиз. Тезлик эса - 60 да бўлган.

- Болалик даври сиз учун қандай давр?

-Болалик! Болалик даври мен учун энг бахтли давр. Чунки болаликда ҳеч қандай ғам- ташвиш бўлмайди. Ўзинг учун хон ва бек бўлар экансан. Умуман олганда болалик даврининг қадрига етиш керак экан.

-Болаларга атаб ҳам қўшиқ айтганмисиз?

-«Болажон» қўшиғини айтганман. Бу қўшиқ «Бугуннинг боласи» кўрсатувида айтилган ва ҳозирги кунга қадар ҳам ушбу кўрсатувда бериб бориляпти.

-Инсонлардаги қандай ҳислатларни зарур деб ҳисоблайсиз?

-Мен ширин муомалали, доимо кулиб турадиган, ростгўй инсонларни ҳурмат қиламан ва албатта шундай ҳислатлар инсонларга хос ҳамда зарур деб ўйлайман.

-«Садаф» гуруҳи ҳозирги кунда неча кишидан иборат ва уларни бирма-бир таништириб ўтсангиз.

-Гуруҳимиз ҳозирги кунда 7 кишидан иборат. Улар - Алишер, Фарҳод, Сайфулла, Бахтиёр, Ҳайрулла, Фазлиддин ва мен.

- Келгусидаги режаларингиз?

- Келгусидаги режаларим жуда

кўп. Улардан энг муҳими ижодимни янада чуқурлаштириш ва янгидан-янги ҳаётий қўшиқлар яратиш.

-Болаларга тилақларингиз.

-Болалар доимо соғ бўлишсин. Ҳаётда болалик пайтлигиданоқ адашмасинлар. Вақтларини илм олиш учун сарфласинлар. Келажакда Ўзбекистонни бутун дунёга танитиш учун буюк инсон бўлиб чиқсинлар.

-Суҳбатингиз учун раҳмат.

Нигора
МИРЗАМУҲАММЕДОВА
суҳбатлашди.

САХОВАТ КИМТА БЎЛИШИ КЕРАК?

-деб сўрасам, «Саховат болаларга бўлиши керак» деб мени ҳайратга солдингиз, Тоживой ака...

-Ўқтамбой, бу асли менинг гапим эмас. Бу яратганнинг инсон юрагига жойлаган энг муқаддас туйғуси. Оллоҳнинг қонуниятлари шундай. Шохлар ҳам, ёзувчилар ҳам, файласуфлар ҳам, деҳқонлар ҳам - ҳаммамиз болаликдан улғаямиз. Демак, ўз болагимизга қайғуришга мутлақо бурчимиз. Ота-оналаримиз бизларга қанчалик қайғурган бўлса, бизлар ҳам фарзандларимизга шунчалик қайғуришимиз зарур ва шарт. Шундай қилган тақдиримизда ота-боболарнинг бизларга қилган яхшиликларини уза оламиз, йўқса, уларнинг бизларга қўйган саховати бўйнимизда қарз бўлиб тураверади. Болалар улғайгандан кейин ота-оналаридан кўрган мурувватларни ота-оналарига талаб этилган даража кўрсата олмайдди. Бундай қонуният қушлар ва бошқа жониворларда ҳам мавжуд. Қушлар болаларини катта қилиб учиради ва ўша болалари ҳам ўз болаларининг тарбиясини зиммасига олади. Жониворлар ҳам шундай. Қушлар ҳам, жониворлар ҳам онгсиз равишда, юраклардаги илоҳий ҳис билан меҳр-муҳаббатини бажаради. Инсон эса онгли равишда... жониворлар қўлларига кетмон олиб деҳқончилик қилмагани, онги билан яратувчилик

туманининг энг юқори қисмида жойлашганмиз. Ҳамма ёқ қир-адирлар, тоғлар... қиш эртароқ тушади, кечроқ чиқади. Совуқ кучлироқ бўлади. Шунга қарамай ҳар йили режамизни олдинроқ ўринлатамиз. 40 йилдан бери атиги бир мартагина курғоқчилик келганда режани ўринлатмаганмиз. Мустақилликнинг илк кунларидан бери ҳар йили режамизни ортиги билан бажарамиз. Бирон йил меҳнаткашларимизга маош бермаган пайт бўлмаган. Ҳозир ҳам 5 мингдан тартиб 15 минг, 20 минг сўмгача ҳар ой маош бериб келамиз. Мингдан ортиқ соғин сигиримиз бор. Бир кунда 100 минг сўмга сут сотамиз, бу рақам бир ойда 3-4 миллионни ташкил этади ва халқнинг ойлик маошини таъминлайди. Биз ўтган йили 168 миллион соф фойда олишга эришдик. Бу ҳазил гап эмас. Ҳурматли Ислоҳ Абдуганиевичнинг ўзлари менинг номимни тилга олиб: «Ризоев Тоживой акалардек ҳақиқий меҳнаткаш кишиларимиз билан фахрланамиз!», -деганларида беҳад ҳаяжонландим ва бу бизнинг келажак ютуқларимизни ҳам белгилаб берди.

шер Аъзамов, Ботир Эргашев, Гулсара Зиётова, Кумуш Ризоева, 15-мактабнинг аълочи ўқувчиларидан Мавлуда Орипова, Зарифа Турдиева, Мунира Алиевани ҳам эътироф этмасликнинг асло иложи йўқ. 14-мактабнинг 11-синф ўқувчиси Алишер Аъзамов ўзбек тили ва адабиётидан республика олимпиадасида 1-ўринни эгаллаб ҳаммани қувонтирди. Заркент қишлоғида 2 та болалар боғчаси фаолият кўрсатиб келаётир. «Қуёш» номли 6-болалар боғчасида 95 бола тарбияланади. Унга 20 тарбиячи раҳбарлик қилади. Мазкур болалар боғчасининг мудир Набира Ёрова жуда ақлли, серҳаракат ва олижаноб аёл, меҳрибон тарбиячи. Бу аёлнинг болалар боғчасидаги фаолияти ҳақида кўп гапириш мумкин. «Ситора» деб аталадиган 17-болалар боғчасида 135 нафар болалар тарбияланади. Уларга 24нафар тарбиячилар меҳрибонлик кўрсатади. Суҳбатимизнинг бошида «Саховат болаларга бўлиши керак», дегандик ва бунга ширкат ҳўжалиги даромада катта муваффақиятларга эришиши керак, деган эдик. Фақат болалар-

Тожибой РИЗОВ.
Паркент тумани, Заркент ширкат ҳўжалиги бошқарувининг раиси, Ўзбекистонда хизмат кўрсатган ҳосилот.

қорни нонга тўймаса, ё ейишга шакари бўлмаса, ё кийими йиртилган бўлса ўша ернинг ота-оналари ҳам, раҳбарлари ҳам тинч бўлмайди. Ёшлигим кўзларим олдидан ўтади. Гарчи у кездагидай қийинчиликлар бўлмасада, барибир бошимни ёстиққа қўйиб ухлагунимча болалар хотирамда туради. Умуман олганда болаларнинг қорни оч бўлса, миясига асло ўқиш кирмайди. Фикри-зикри фақат овқатда бўлади. Қорни тўқ одамнинг мияси ҳам, хислари ҳам тиниқ бўлади. Ўқишлари ҳам яхшиланиши табиий. Бу гаплар мақтаниш учун эмас, ё бирор одамга қилаётган ишларимизни кўрсатиш учун айтилаётгани йўқ. Ёши етмишдан ошган, яъни қирқ йил бир ҳўжаликка раислик қилган одам учун ёлгон гапиришга ҳожат йўқ. Бу ёшдаги кишилар

ҳақиқатдан ҳам ўзи емай фарзандларига тутадиган бўлиб қолади. Фарзанд деганда мен ўз фарзандларимни эмас, қишлоқ болаларини ҳам кўзда тутаетирман. Қуруқ сафсата азал-азалдан инсоннинг гашига текканлигини бугун мустақиллик кўрсатиб турибди, чунки мустақилликки-на болаларга тўла маънода саховат кўрсатишга имкон яратди. Мактаблардан ё болалар боғчасидан бирор ёрдам сўраладиган бўлса, ўйлаб ўтирмай ёрдам қўлимизни чўзамиз ва бу бизнинг муқаддас бурчимиз, ватан, миллат олдидаги улўф масъулиятимиз. Халқ билан, муаллимлар билан, боғча мудирлари билан суҳбатлашиб ўзингиз ҳаммасига амин бўлгандирсиз.

- Чиндан ҳам мактабларни, болалар боғчаларини айланиб чиқиб кўнглим тоғдай кўтарилди. Баъзи қўшни ширкат ҳўжаликларида аллақачонлар болалар боғчалари фаолияти сусайган ё тўхтаган...

Қизиқарли суҳбатингиз учун таъшаккур.

-Олижаноблик, саховат ҳақида, яъни болаларга кўрсатилган мурувватлар ҳақида суҳбатлар уюштиратган «Тонг юлдузи» газетасига, унинг маъмуриятига ҳам менинг саломимни етказиб қўйинг. Чунки «Тонг юлдузи» менинг болагим ҳамроҳи, қадрдон газетам! Ўз газетамни ширкатимизнинг ҳамма болаларига обуна қилиб бераман.

Суҳбатдош
Ўқтам ҲАКИМАЛИ.

Болаларга қайғурмоқ - келажакка қайғурмоқдир

Биз энди мана шу мақтовни оқлаш учун яна ҳам шиддат билан ишлаймиз. Бу гапларни гапиришдан мақсад - мактабларга ва фарзандларимизга кўрсатадиган саховатга очиладиган имкониятларни эътироф этишдир. 1999 йили қарийб минг ўқувчига мўлжалланган янги мактаб биносини қуриб битирдик. Илгари иккита мактаб биноси бор эди, энди эса учтага айланди. Мустақилликдан кейинги иқтисодий қийинчилик даврида ҳам болаларимизга янги мактаб биносини қуриб бериш деярли осон иш эмас, биз эса тиришқоқлигимиз ва режали ишлаганимиз эвазига шундай ютуққа эришдик. 14-мактабимизда 720 ўқувчи ўқийди, уларга 52 нафар муаллим устозлик қилади. 42-мактабда эса 511 ўқувчи мавжуд, уларнинг 40 нафар устозлари бор. 15-мактабда 987 ўқувчи 68 муаллим устозлигида таҳсил кўраётир. Демак, 2 мингдан ортиқроқ болалар уч мактабда тинчгина ўқишиб болалик гаштини сураётир. Муаллимларимиз орасида ҳам Ўзбекистондай гўзал ватанимизга, миллатимизга бир неча йиллардан бери астойдил меҳнат қилиб келадиганлари борки, эътироф этмасликнинг асло иложи йўқ. «Халқлар дўстлиги» ордени соҳиби Бакир Йўлдошевни фахр билан тилга олиш мумкин. Тўйчи Мансуров, Шерикбой Додаматов, Рустам Ашуров, Матлуба Норматова, Мақсуда Ашурова, Ҳамид Деҳқонов, 15-мактабдан Раим Ашуров, Матлуба Мусаева, 42-мактабдан Маҳбуба Мусаева, Гулчеҳра Ўсканова, Зокир Йўлдошевлар ҳам ана шундай ажойиб муаллимлардан. Худди шундай 14-мактабнинг аълочи ўқувчиларидан Гулмира Туронова, Али-

-Даромад юксак даражада бўлмаса, болаларга саховат кўрсатиш ҳам мушкуллашади.

-Секинроқ айтасизми. Ҳалол ва астойдил меҳнат қилмаган ота-она фарзандига қандай ёрдам қилиши мумкин. Биз халққа оталик қилаётган эканмиз, биринчи галда ҳўжалигимизнинг қудратини орттиришимиз зарур. Шахсан мен Заркент ширкатлар ҳўжалигига 40 йилдан бери раислик қиламан. 40 йил муқаддам, яъни илк бор раисликка сайланган кезим тунда туш кўрдим. Тушимда ҳўжалигимиз номи билан юритиладиган Заркент ота бағридан чиқадиган, бутун қишлоқни ичимлик суви билан таъминлайдиган булоқнинг кўзи бекилиб қолганмиш. Мен ўша булоқнинг кўзини очиб юбордим. Заркент ерларига кўмкўк сув ёйилиб кетди. Ўша тушим ҳозиргача эсимдан чиқмайди. Ҳозир Заркент ширкат ҳўжалиги ери яшнаб кетган, бир қарич ер ҳам ўзлаштирмай қолмаган. Биз Паркент

БҮШ ЎТИРМА

Бир киши олган хатда, бу хатни олган одам уни 5 нусхада кўчириб бошқа беш кишига жўнатсин деган талаб бор экан. Айтايлик, хат ёзишни бошлаган одам, уни "1-поғонада"даги деймиз, 5 нусхада хат ёзиб тарқатсин. Бир ҳафта давомида беш киши бу хатларни олади. Уларни "2-поғона"дагилар деймиз. Энди бу беш одамнинг ҳар бири олинган хатни беш нусхада кўчириб яна беш кишига жўнатади ва адресда кўрсатилганлар бу хатларни бир ҳафта ичида олади. Бу жараёни худди шу тарзда давом этяпти деб фараз қилайлик. У ҳолда 8 ҳафтадан сўнг бу хат ўйинида неча киши иштирок этган бўлади.

Жавоб 488286.

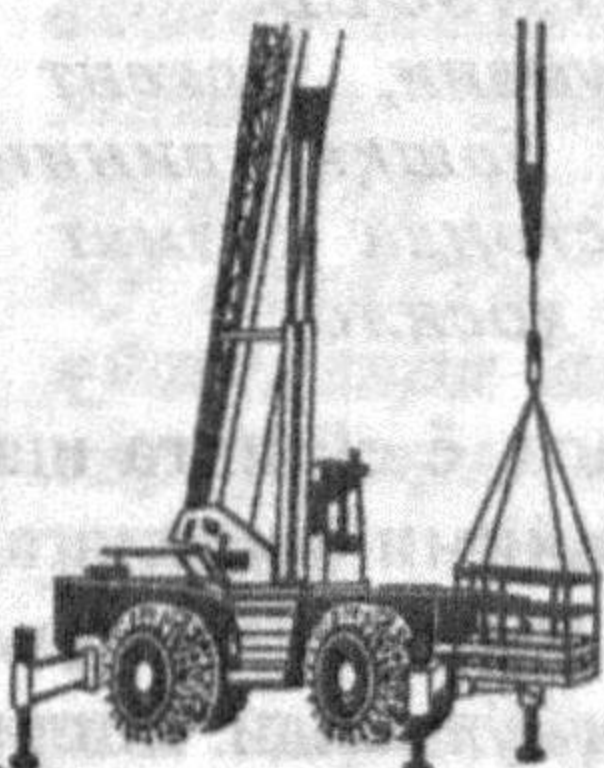
Қандай ечилди, ёзиб юборинг.

Тошкент вилояти, Қибрай-туманидаги 49 -мактаб томонидан 1982 йил, 31 июлда туғилган Йўлдошев Санжар Акмаловичга берилган О. Р. А. № 572269 рақамли шаҳодатнома йўқолгани сабабли бекор қилинади.

DUNYO DARTASI

ОСМОНУПАР КРАНЛАР

Ер юзидаги энг баланд ва энг кучли юк кўтарувчи кранлар Италиянинг «Оффичине мекканиче режане» компаниясига қарашли «Микопери - 7000» юк кemasига ўрнатилган. Америка Қўшма Штатларининг «Херст энд Деррик» фирмаси томонидан лойиҳалаштирилган, Италиянинг «Монфалконе» компанияси томонидан эса қуриб битказилган мазкур иккита юк кўтарувчи краннинг бўйи - 190, эни - 89 метрга тенг. Ҳар бир кран 6900 тоннагача юкни бемалол кўтара олади.

ЭНГ ДАҲШАТЛИ ДЎЛ

Бундай кучли ва фожиали дўл 1986 йил, 14 апрел кунин Бангладешнинг Хопалганж вилоятида ёғиб ўтган. Осмондан ҳар бирининг оғирлиги 1,02 килога тенг дўл доналари ёғилиши натижасида 92 киши ҳалок бўлган.

979 КУН ТЎХТОВСИЗ
АКСА УРГАН
ҚИЗАЛОҚ

Буюк Британиялик Донна Гриффитс (1969 йилда туғилган) исмли қиз 1981 йил 13 январ кунини шамоллаши натижасида кетма-кет акса ура бошлади, бу нарсa тўхтовсиз давом этарди. 1981 йилнинг 365 кунин давомида Донна бир миллион маротабага яқин акса урди. Ниҳоят, 979-кунин, яъни - 1983 йилнинг 16 сентябрида қизалоқ акса уришдан тўхтади.

БАҲАЙБАТ АВТОМОБИЛЛАР

Италияда чиқариладиган, «Бугатти» фирмасининг «Ройал - 41» номли автомобили кенг омма учун мўлжаллаб чиқарилган автомобиллар орасида энг баҳайбатидир. Италиялик автомобилсоз Этторе Бугатти томонидан ишлаб чиқарилган бу машинанингузунлиги 6,7 метрга етади. Капотининг узунлиги 2 метрдан ҳам ошади.

Жаҳондаги энг баҳайбат ва оғир автомобиль эса шубҳасиз 7 ўринли «ЗИЛ-41047»дир. Бу машина йи-

лига 25 дона ишлаб чиқарилади, унинг оғирлиги 3335 килонин ташкил этади, қуввати 315 от кучига тенг, соатига 200 километр тезликда юра олади. Раҳбарлар ҳам айнан мана шу турдаги автомобилдан фойдаланган эди ва машинасининг оғирлиги 6 тоннадан ҳам ортиқ бўлиб, қалинлиги 762 миллиметрли ўқ ўтказмайдиган пўлат зирҳ билан қопланган эди.

ШИША ВА ТЕМИР-ЭНГ ШИРИН ТАОМ

1950 йилда туғилган, Франциянинг Тулуза шаҳрилик Мишел Лотито илк бор шиша ва темир бўлагини еб кўрганида 9 ёшда эди. Ўшандан бери Мишел ҳар кунини шиша синиги, темир, пластмассани мазза қилиб чайнайди. Унинг ошқозонини кунига 920 грамм шиша ёки темирни ҳазм қила олади. 1966 йилдан бери у жами 10 та велосипед ва 7 та телевизорни паққос туширди. Магазинлардан харид қилинган молларни ташиш учун мўлжалланган аравагани тўрт ярим кунда еб ташлади. Венесуэла пойтахти Каракасда юзлаб одамлар гувоҳлигида «Сессна» номли энгил самолётни қисмларга бўлиб, ғажиб ташлади. Шунингдек, Мишел ҳар кунини «фанта» ёки «кока-кола» ичимлигини ичиб бўлгач, унинг шиша идишини синдириб, албатта еб юборади. Ана сизга шишахўр-у, ана сизга темирхўр.

ЭНГ ЁШ МИЛЛИОНЕР

Бундай номга биринчи бор 1914 йил, АҚШнинг Лос Анжелес шаҳрида туғилган Жекки Куган сазовор бўлди. 1 миллион долларни у атиги олти ёшида (1920), Чарлз Чаплин билан биргаликда «Жужук» фильмида суратга тушгани учун қўлга киритган.

ШОҲРУҲ КАРИМБЕКОВ
тайёрлади.

Ўзбекистон болалари
ва ўсмирларининг
газетаси

Муассислар:
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ МАТБУОТ
ҚЎМИТАСИ,
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
ХАЛҚ ТАЪЛИМИ
ВАЗИРЛИГИ,
«СОҒЛОМ АВЛОД
УЧУН»
ХАЛҚАРО ХАЙРИЯ
ЖАМҒАРМАСИ

БОШ МУҲАРРИР:
Умида
АБДУАЗИМОВА

ТАҲРИР ҲАЙЪАТИ:

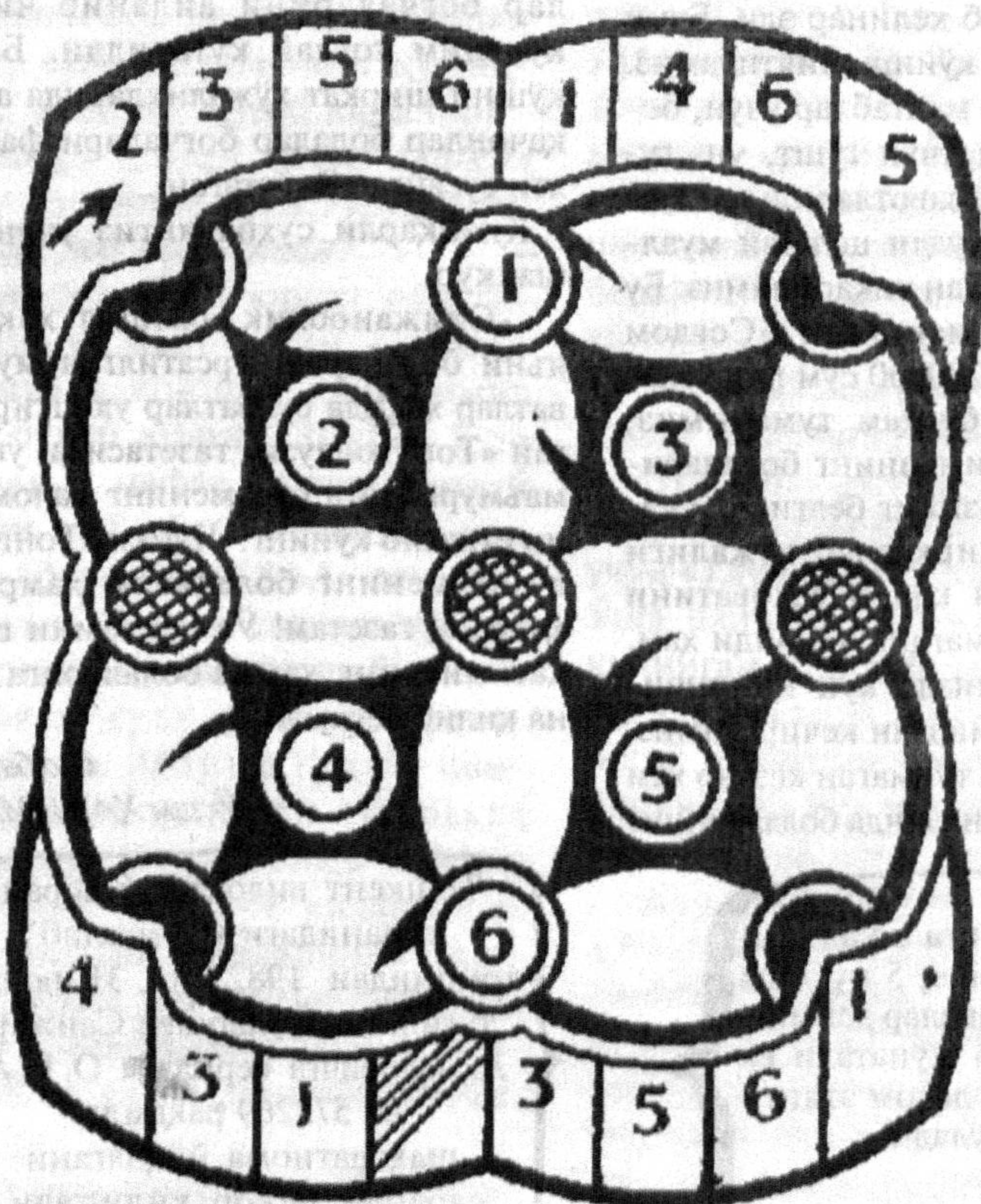
Шухрат АҲМЕДОВ,
Йўлдош САИДЖОНОВ,
Ойниса МУСУРМОНОВА,
Ҳотам АБДУРАИМОВ,
Мукарам МУРОДОВА,
Суннатилла ҚЎЗИЕВ,
Эргашвой САРИҚОВ.

Ношир
«Ijod dunyosi»
нашриёт уйи

Ижарадаги Тошкент
Матбаа комбинатида
офсет усулида 39092
нускада босилди. Ҳажми
2 босма табоқ.
Буюртма - К-5002
Газетани
Абдуҳамид
АБДУҒАФФОРОВ
саҳифалади.
Навбатчи:
Гулюз ВАЛИЕВА

Рўйхатдан ўтиш
тартиби № 000137
Манзилимиз
700129,
Тошкент шаҳри,
Навоий кўчаси 30-уй.

Тел: 144-62-34

Азиз ўқувчилар! Аввал куйида таърифлари баён этилган сўзларни топиб, шакл марказидаги белгиланган хонадан кўрсаткич йўналиши бўйича рақам атрофига ёзиб машқни ҳал этинг.

1. Кимёвий модда, юқори ҳароратда эрийдиган кумушсимон оқ рангли металл.
2. Гўзаллик, чирой, кўрк мазмундаги сўз.
3. Қуёш тизимидаги сайёралардан бири нини олган, ядро ёқилғиси ҳисобланувчи радиоактив кимёвий модда.
4. Ўқув даргоҳларида илм олиш ёки бериш мақсадида ўтказиладиган машғулот.
5. Адабий бадиий ижод соҳаси.
6. Юз йиллик вақт ўлчови.

Энди шакл атрофидаги катакларда берилган рақамларни машқ жавобларидаги биринчи ҳарфлар билан алмаштириб муаммонимани ечинг. Ундан қаторлар бўйича ўқилганда шарқ халқ ҳикматларидан бири аён бўлади.

Фозилжон Орипов.